

Zbornik sudske prakse

RJEŠENJE PREDSJEDNIKA SUDA

15. studenoga 2018.*

„Ubrzani postupak”

U predmetu C-619/18,

povodom tužbe zbog povrede obveze na temelju članka 258. UFEU-a, podnesene 2. listopada 2018.,

Europska komisija, koju zastupaju K. Banks, H. Krämer i S. L. Kaleda, u svojstvu agenata,

tužitelj,

protiv

Republike Poljske, koju zastupa B. Majczyna, u svojstvu agenta,

tuženik,

PREDSJEDNIK SUDA,

saslušavši sutkinju izvjestiteljicu, A. Prechal, i nezavisnog odvjetnika, E. Tancheva,

donosi sljedeće

Rješenje

- 1 Europska komisija svojom tužbom od Suda zahtijeva da utvrdi da Republika Poljska nije ispunila obveze koje ima na temelju zajedničke primjene odredaba članka 19. stavka 1. drugog podstavka UFEU-a i članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima jer je, s jedne strane, snizila dobnu granicu za odlazak u mirovinu sudaca Sąda Najwyższyj (Vrhovni sud, Poljska) i tu mjeru na njih primijenila do 3. travnja 2018. te, s druge strane, zato što je predsjedniku Republike Poljske dodijelila diskrecijsku ovlast produljenja aktivnog mandata sudaca tog suda.
- 2 Predsjednik Republike Poljske potpisao je 20. prosinca 2017. ustavu o Sądzie Najwyższym (Zakon o Vrhovnom sudu) od 8. prosinca 2017. (Dz. U. iz 2018., poz. 5), koji je stupio na snagu 3. travnja 2018. Taj je zakon nekoliko puta naknadno mijenjan.
- 3 Na temelju članka 37. Zakona o Vrhovnom sudu, dobna granica za odlazak u mirovinu sudaca Sąda Najwyższyj (Vrhovni sud) snižena je na 65 godina. Snižavanja dobne granice za odlazak u mirovinu primjenjuje se na sve suce tog suda, uključujući i one koji su imenovani prije stupanja na snagu tog zakona.

* Jezik postupka: poljski

- 4 Za produljenje aktivnog mandata sudaca Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) nakon navršenih 65 godina, ti suci moraju dostaviti izjavu o tome da žele nastaviti obavljati svoje dužnosti i potvrdu da su za to zdravstveno sposobni, kao i odobrenje predsjednika Republike Poljske. To je produljenje uređeno člankom 37. Zakona o Vrhovnom sudu.
- 5 Na temelju članka 111. stavka 1. Zakona o Vrhovnom sudu, suci Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) koji su do stupanja na snagu tog zakona navršili ili će najkasnije do 3. srpnja 2018. navršiti 65 godina, u mirovinu odlaze 4. srpnja 2018., osim ako do uključujući 3. svibnja 2018. ne dostave izjavu ili potvrdu navedenu u prethodnoj točki i ako predsjednik Republike Poljske odobri produljenje njihova mandata u okviru tog suda. Članak 5. ustave o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Zakon o izmjeni Zakona o ustroju redovnih sudova, Zakona o Vrhovnom sudu i određenih drugih zakona) od 10. svibnja 2018. (Dz. U. iz 2018., pozicija 1045.), sadržava samostalne odredbe kojima se uređuje postupak produljenja aktivnog mandata sudaca Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) koji su navršili dob za umirovljenje najkasnije do 3. srpnja 2018.
- 6 Na temelju članka 111. stavka 1.a Zakona o Vrhovnom sudu, suci Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) koji navrše 65 godina između 4. srpnja 2018. i 3. travnja 2019., u mirovinu odlaze 3. travnja 2019., osim ako ne dostave izjavu ili potvrdu navedenu u točki 4. ovog rješenja i ako predsjednik Republike Poljske odobri produljenje njihova mandata u okviru tog suda.
- 7 Što se tiče sudaca Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) koji su imenovani prije 3. travnja 2018. i koji će 65 godina navršiti nakon 3. travnja 2019., članak 37. stavak 1. Zakona o Vrhovnom sudu propisuje da se na produljenje aktivnog mandata tih sudaca nakon navršenih 65 godina primjenjuju opća pravila, pri čemu je za to produljenje potrebno podnijeti izjavu i potvrdu, kao i odobrenje predsjednika Republike Poljske, kako je navedeno u točki 4. ovog rješenja.
- 8 Kao što to proizlazi iz spisa podnesenog Sudu, u skladu sa spornim nacionalnim odredbama, prilikom donošenja svoje odluke o produljenju aktivnog mandata sudaca Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud), predsjednik Republike Poljske nije vezan nikakvim kriterijem i njegova odluka ne podliježe sudskom nadzoru.
- 9 Naposljetku, iz tog spisa također proizlazi da Zakon o Vrhovnom sudu ovlašćuje predsjednika Republike Poljske da slobodno odluči, do 3. travnja 2019., povećati broj sudaca Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud).
- 10 Komisija je zasebnim aktom, koji je tajništvu Suda podnesen 2. listopada 2018., također podnijela zahtjev za privremenu pravnu zaštitu na temelju članka 279. UFEU-a i članka 160. stavaka 2. i 7. Poslovnika Suda, dok Sud ne donese presudu o meritumu.
- 11 Potpredsjednik Suda rješenjem od 19. listopada 2018., na temelju članka 160. stavka 7. Poslovnika i prije nego što je Republika Poljska podnijela svoja očitovanja u pogledu zahtjeva za privremenu pravnu zaštitu, naložio je potonjoj da odmah i do trenutka objave rješenja kojim će se navedeni postupak privremene pravne zaštite završiti:
 - obustavi primjenu odredaba članka 37. stavaka 1. do 4. i članka 111. stavaka 1. i 1.a Zakona o Vrhovnom sudu i članka 5. Zakona o izmjeni Zakona o ustroju redovnih sudova, Zakona o Vrhovnom sudu i određenih drugih zakona, kao i svih drugih mjera donesenih primjenom tih odredaba;
 - poduzme sve potrebne mjere kako bi osigurala da suci Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) obuhvaćeni navedenim odredbama mogu obavljati svoje dužnosti na istom položaju, uživajući isti status i ista prava te uvjete zaposlenja koje su imali prije 3. travnja 2018., dana stupanja na snagu Zakona o Vrhovnom sudu;

- suzdrži se od svih mjera koje se odnose na imenovanje sudaca Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) umjesto onih na koje se odnose odredbe na kojima se temelji povreda i koje su predmet tužbe, kao i od svih mjera kojima se imenuje novi prvi predsjednik tog suda ili kojima se određuje osoba odgovorna za organizaciju navedenog suda umjesto njegova prvog predsjednika do imenovanja novog prvog predsjednika i
 - obavijesti Komisiju, najkasnije mjesec dana nakon dostave rješenja kojim se te mjere odobravaju, a zatim redovno svakog mjeseca, o svim mjerama koje je donijela kako bi u potpunosti provela to rješenje.
- 12 Komisija je zasebnim aktom koji je tajništvu Suda podnesen 2. listopada 2018. potonjem također uputila zahtjev na temelju članka 133. stavka 1. Poslovnika da se o ovom predmetu odluči u ubrzanom postupku.
- 13 Prema članku 133. stavku 1. Poslovnika, predsjednik Suda može, na zahtjev tužitelja ili tuženika, kad priroda predmeta zahtijeva postupanje u kratkim rokovima, nakon što sasluša drugu stranku, suca izvjestitelja i nezavisnog odvjetnika, odlučiti da se o tom zahtjevu, iznimno od odredaba tog poslovnika, odluči u ubrzanom postupku.
- 14 Kada je predsjednik Suda, u skladu s navedenom odredbom, saslušao Republiku Poljsku, potonja je navela da se protivi tomu da se o ovom predmetu odluči u ubrzanom postupku.
- 15 Komisija u prilog osnovanosti svojeg zahtjeva ističe da se prigovori koje u svojoj tužbi iznosi temelje na povredi postupovnih jamstava kojima se osigurava neovisnost vrhovnog pravosudnog tijela u državi članici i da su sumnje sustavne prirode koje se tim prigovorima izražavaju takve da mogu uzrokovati pravnu nesigurnost i ugroziti pravilno funkcioniranje pravnog poretka Unije, zbog čega je potrebno brzo odlučiti o sporu kako bi se što je više moguće smanjilo to razdoblje nesigurnosti.
- 16 Naime, s jedne strane, i s obzirom na njihove posebne dužnosti i na pravnu snagu njihovih odluka u nacionalnom pravnom poretku, kao i posebnu obvezu koju imaju na temelju članka 267. trećeg stavka UFEU-a, nacionalni vrhovni sudovi imaju ključnu ulogu u okviru sustava primjene prava Unije. Sumnje u pogledu poštovanja jamstava neovisnosti takvih sudova mogle bi ih spriječiti u tome da u potpunosti obavljaju tu ulogu. S druge strane, te iste sumnje također mogu ugroziti uzajamno povjerenje među državama članicama i njihovim sudovima, a koje je potrebno kako bi moglo funkcionirati načelo uzajamnog priznavanja, koje ima bitnu ulogu u pogledu brojnih akata Unije koji se odnose na područje slobode, sigurnosti i pravde.
- 17 Poljska vlada pak smatra da bi prihvaćanje Komisijina zahtjeva za ubrzan postupak neopravdano ograničilo njezina prava obrane. Naime, prije svega, s obzirom na to da se u predmetu otvaraju važna pitanja načelâ i da su osim toga mogući prigovori o dopuštenosti, teško je zamisliti da bi tužena država mogla iznijeti sve potrebne argumente u pogledu tih različitih pitanja u samo jednom podnesku i da u postupku neće biti podneseni replika i odgovor na repliku. Osim toga, također valja svim mogućim intervenijentima omogućiti da podnesu očitovanja o takvim pitanjima načela. Naposljetku, Komisija je tužbu Sudu podnijela nepravodobno i ne može se sada zbog tog zakašnjenja tako ograničiti postupovna prava tužene države.
- 18 Što se tiče navodnih prijetnji neovisnosti Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) koje proizlaze iz spornih nacionalnih odredaba, Komisija nije iznijela nijedan konkretan element koji može potvrditi njihovo postojanje ili njihov opseg niti je navela zbog čega bi pravilno funkcioniranje pravnog poretka Unije moglo biti ugroženo ako se ne bi proveo ubrzan postupak. Mjere koje Komisija osporava mogu samo dovesti do odlaska u mirovinu ograničenog broja sudaca Sąda Najwyższego (Vrhovni sud), a što ne može utjecati ni na funkcioniranje ni na sudsku aktivnost tog suda, ni na mogućnost potonjeg da Sudu uputi pitanje na temelju članka 267. UFEU-a, ni na sigurnost pravnih odnosa koji se temelje na

odlukama koje donose suci koji nisu navršili dob za umirovljenje, ni, naposljetku, na sposobnost Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) da djeluje u kontekstu pravosudne suradnje među državama članicama u kojoj navedeni sud, za razliku od redovnih sudova, samo rijetko sudjeluje.

- 19 Kao prvo, u pogledu toga je li ovaj predmet takav da je nužno postupanje u kratkim rokovima u skladu s člankom 133. stavkom 1. Poslovnika, valja podsjetiti da ovom tužbom Komisija tvrdi da se nedavnim zakonodavnim izmjenama koje se odnose na smanjenje dobi u kojoj članovi Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) idu u mirovinu i uvjete u kojima se navedenim sucima može, eventualno, odobriti da nastave obavljati svoje dužnosti i nakon te dobi, krše odredbe primarnog prava Unije navedene u točki 1. ovog rješenja.
- 20 Točnije, Komisija je ovu tužbu radi utvrđivanja povrede obveze podnijela zbog sumnji, nastalih nakon tih zakonodavnih izmjena, u pogledu same sposobnosti Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) da nastavi donositi odluke poštujući temeljno pravo svake osobe na pristup neovisnom sudu, kako je propisano člankom 47. Povelje o temeljnim pravima.
- 21 U tom pogledu valja naglasiti da je zahtjev neovisnosti suda dio bitnog sadržaja temeljnog prava na pošteno suđenje, koje je, pak, od ključne važnosti kao jamstvo zaštite svih prava koja osobe ostvaruju na temelju prava Unije i očuvanja zajedničkih vrijednosti država članica navedenih u članku 2. UEU-a, među ostalim, vrijednosti vladavine prava (presuda od 25. srpnja 2018., Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava), C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586, t. 48.).
- 22 Osim toga, nesigurnosti koje proizlaze iz spornih nacionalnih odredaba također mogu utjecati na funkcioniranje sustava pravosudne suradnje utjelovljene u mehanizmu zahtjeva za prethodnu odluku predviđenog člankom 267. UFEU-a, zaglavnim kamenom pravosudnog sustava Europske unije za koji je ključna neovisnost nacionalnih sudova, a osobito onih koji odlučuju u zadnjem stupnju (vidjeti u tom smislu mišljenje 2/13 (Pristupanje Unije EKLJP-u) od 18. prosinca 2014., EU:C:2014:2454, t. 176.; presudu od 27. veljače 2018. Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, t. 43. i rješenje predsjednika Suda od 26. rujna 2018., Zakład Ubezpieczeń Społecznych, C-522/18, neobjavljeno, EU:C:2018:786, t. 15.).
- 23 Kao drugo, što se tiče tvrdnje Republike Poljske prema kojoj bi prihvaćanje zahtjeva za ubrzani postupak utjecalo na njezina prava obrane, valja najprije primijetiti da se, kao što to proizlazi iz članka 134. stavka 1. Poslovnika, u slučaju primjene takvog postupka, tužba i odgovor na tužbu mogu dopuniti replikom i odgovorom na repliku samo ako predsjednik Suda, nakon što sasluša suca izvjestitelja i nezavisnog odvjetnika, to smatra potrebnim.
- 24 Međutim, u tom pogledu valja istaknuti da, ako predsjednik Suda ne dopusti podnošenje replike, a o čemu još nije donesena odluka, ne čini se kako, u nedostatku takve replike, i stoga argumenata i detaljne razrade onih koji se nalaze u tužbi i na koje je tuženik imao mogućnost odgovoriti u svojem odgovoru na tužbu, navedeni tuženik može tvrditi da je na njegova prava obrane utjecala činjenica da ne može podnijeti repliku. Osim toga, valja podsjetiti da postupcima radi utvrđivanja povrede obveze pred Sudom prethodi pre-sudski postupak tijekom kojeg stranke imaju priliku iznijeti i objasniti argumentaciju koju nakon toga razrađuju pred Sudom u slučaju pokretanja postupka pred potonjim.
- 25 S obzirom na navedeno, odgovor Suda u kratkom vremenskom roku, može, za potrebe pravne sigurnosti, a koja je u interesu Unije i predmetne države članice, ukloniti nesigurnosti u pogledu temeljnih pitanja u vezi s pravom Unije koja se osobito odnose na postojanje mogućih miješanja u temeljna prava koje to pravo jamči kao i na učinke koje tumačenje tog prava može imati u pogledu samog sastava i uvjeta funkcioniranja vrhovnog suda navedene države članice (vidjeti u tom smislu rješenje predsjednika Suda od 26. rujna 2018., Zakład Ubezpieczeń Społecznych, C-522/18, neobjavljeno, EU:C:2018:786, t. 15.).

- 26 Komisija je Sudu podnijela zahtjev za privremenu pravnu zaštitu na temelju članka 279. UFEU-a i članka 160. stavka 2. Poslovnika Suda. Međutim, kao što je istaknuto u točki 11. ovog rješenja, potpredsjednik je Suda, rješenjem od 19. listopada 2018. donesenim nakon što je Republika Poljska podnijela svoja očitovanja u pogledu zahtjeva za ubrzani postupak, prihvatio, na temelju članka 160. stavka 7. tog poslovnika, zahtjev za privremene mjere koje je Komisija zatražila, pri čemu te mjere proizvode učinke do objave rješenja kojim se završava postupak privremene pravne zaštite. Valja stoga utvrditi, ne dovodeći u pitanje odluke koje će se u tom pogledu donijeti, da ako Sud u rješenju koje treba donijeti zadrži privremene mjere koje su u međuvremenu usvojene, navedenoj je državi članici svakako u interesu da se postupak o meritumu u ovom predmetu zaključi u najkraćem mogućem roku, kako bi se navedene mjere ukinule i kako bi se o pitanjima koja su se u ovom predmetu pojavila konačno odlučilo.
- 27 U svakom slučaju treba istaknuti da predmet i uvjeti provedbe zahtjeva za privremenu pravnu zaštitu i oni ubrzanog postupka predviđenog člankom 133. tog poslovnika nisu istovjetni (rješenje predsjednika Suda od 11. listopada 2017., Komisija/Poljska, C-441/17, neobjavljeno, EU:C:2017:794, t. 15.).
- 28 Čini se da je u ovom slučaju, ne dovodeći u pitanje odluke koje će se donijeti u rješenju kojim se završava postupak privremene pravne zaštite, primjena ubrzanog postupka opravdana razlozima navedenima u točkama 19. do 25. ovog rješenja.
- 29 Posljedično, o predmetu C-619/18 treba odlučiti u ubrzanom postupku.

Slijedom navedenog, predsjednik Suda riješio je:

- 1. O predmetu C-619/18 odlučivat će se u ubrzanom postupku predviđenom u članku 23.a Statuta Suda Europske unije i članku 133. Poslovnika Suda.**
- 2. O troškovima će se odlučiti naknadno.**

Potpisi